

BOGER

PÅ FLASKEN.

Fra pyramidebyggerier til Kennedy-mordet har alkohol styret verdenshistorien.

4

TIL SØS.

Nyt værk om den danske flåde smager af krudtrøg og bølgesprøjt i ansigtet.

10

I ARKIVET.

Volker Kutscher skriver de millionsælgende krimier bag *Babylon Berlin*. Interview.

8

TYPOGRAFI FRA OMSLAG: PAUL ELLIMAN OG LINE-GRY HØRUP. FOTOS FRA BOGEN: LARS THOMAS OG ULF BJERRE. FOTO: ANDREAS CHUDOWSKI

SIRI RANVA HJELM JACOBSEN

Ny Jord – Tidsskrift for naturkritik, nr. 5.
Red.: Jeppe Sengupta Carstensen og
Andreas Wermehren Holm.
560 sider. 249 kr. Forlaget Virkelig.

Hvad er et »menneske« egentlig, hvis vi opgiver det kategoriske skel mellem menneske og natur? For mig er det et fuldstændig centralt spørgsmål, den første sætning i elevatortalen om mit forfatterskab, men det er ikke altid et hit til middagsselskaber. Folk kan godt blive lange i blikket. Så meget desto heldigere for mig at et tidsskrift som *Ny Jord* findes.

I forordet til det nye nummer maner redaktørerne til »kamp for social og klimapolitisk retfærdighed på tværs af arter og generationer«, og gennem de 560 sider løber et spor om planetarisk ressource-skævhed og vekslende bud på, hvordan denne retfærdighed i praksis kunne se ud. Men *Ny Jord* er ikke et kampskrift, snarere et højloftet rum, hvor forskellige tanker om naturen ligestilles, mødes og brydes på tværs af genrer, discipliner og tider. Det udkommer i hardback på Forlaget Virkelig – et lille foretagende, modigt og med udsøgt sans for skrifttyper og papirkvalitet.

DE 81 BIDRAG i *Ny Jord* nr. 5 udgør en generøs genreblanding. Her er oldtidsdigteren Sapfo side om side med en velargumenteret opfordring til radikal, antikapitalistisk naturbevarelse. Her er en nøgtern indføring i »Environmentalismer og posthumanismer« og en lige så nøgtern samtale mellem digterne Jen Bervin og Jody Gladding om sidstnævntes arbejde med at oversætte barkbilleboringer som poesi.

Jeg møder den fredede Bangsbofyr i en tekst af Gerd Laugesen, der lyser af kærlig opmærksomhed, og USAs urskove, som nonfiktion-pioneren John McPhee besøger med fint blik for naturbevarelsens komplekse væv af interessenter. Som The United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America, der engang reddede et stykke urskov i New Jersey, for: »Det, der finder sted i skovene, berører en tømrers hjerte.«

Tømrerens omsorg for tømmeret går på en måde igen i J.G. Frazers artikel om de alliancer, mennesker gennem historien har indgået med træånder. Og trætilbedelsen

MASTODONT ■ *Ny Jord* er et vidunderligt vanvidsprojekt af en moppedreng og et generøst bidrag til en flerstemmig samtale om naturen.

Lykkeligt begravet

får hvæsende ironisk modspil i »Skoven« af Elfriede Jelinek: »Skov, skov, hvor skøn! Snart bliver du bearbejdet.« Sådan knitrer bidragene sammen på kryds og tværs, understøtter og afslører hinanden, blotlægger nye aspekter.

I en bjergvandringstekst af skotten Nan Shepherd fremstår naturen som et sted, man går hen. I østrigeren Peter Water-

Det er et sansemættet terræn med både smukke og ubekvemme udsigter.

houses mavepusterprosa er naturen nærmere en filtret totalmasse af drøm, erindring og stof. Og biologen Rasmus Ejrnæs lægger i »Manifest for livsrettigheder« hårdt ud med: »Naturen er alt. Alt er natur.« Han skriver også, at »naturens skabelsesproces

og originalitet er hellig«, og sådan kommer han på en sjov måde til at knitre sammen med Rakel Haslund-Gjerrilds organiske fortolkning af den bibelske skabelsesberetning: »Homo / humanus / humus ... Vi er jord, der ånder.«

OGSÅ DE billedkunstneriske bidrag knitrer løs. En serie af Hannah Heilmann, holdt i saftige lilla nuancer, vækkede et tungt sug af sommerlængsel og viste sig at være malet med modne brombær. Og for mig gik Rasmus Myrups *ORGY* (*Skovshoved, MIDDAY*) – et på overfladen temmelig flegmatisk skovlandskab – spontant i forbindelse med Carol Emshwillers novelle »Kurrefolket« om en menneskelignende art, der lever forklædt blandt samfundets kunstnere.

Bidragene bliver uforudsigelige i hinandens selskab. En tekst af Robin Wall Kimmerer, jeg først afkoder som fiktion, folder sig ud som en inderlig og billedstærk tale til forsvar for genskabelsen af de amerikanske højgræsprærier. Den efterlader mig med spørgsmålet: »Kan vi tilbagetrække fra udryddelsens rand og genvæve gobelinen?« Og svaret: »Ja, vi kan.«

Samlet set er tidsskriftet et sansemættet terræn med både smukke og ubekvemme udsigter. Det møder læseren med stor tillid, men også med høje forventninger og et stedvist svimlende lixtal. Man må læse vågent, og man slipper ikke for at tænke selv. Jeg kunne have fremhævet helt andre bidrag og fortalt en helt anden historie, for eksempel om sammenhængen mellem naturødelæggelser i det globale syd og kapitalinteresser i nord.

Konklusionen havde været den samme. *Ny Jord* kræver tid og opmærksomhed – og giver en rigdom af viden og tanker igen.